

עין משפט מסכת מגילה

דף ב.

עין משפט א. או"ח סימן תרפה פ"א

א. כרכים המוקפים חומה מימות יהושע בן נון אפי' אינן מוקפין עכשיו קוראין בט"ו באדר א, אפי' אם הם בחוצה לארץ אפי' אין בהם עשרה שבטלים ממלאכתם ב ועוסקים בצרכי צבור. והוא שהוקף ואח"כ התיישבו בו או ישב על דעת להקיפו.

הגה: ובסתמא הוקפה ואח"כ ישבה.

עין משפט ב. או"ח סימן תרפה פ"ב

ג. ד. כפרים ועיירות גדולים וכרכים שאינם מוקפים חומה מימות יהושע בן נון קוראין בארבעה עשר ג.

דף ב:

עין משפט ב.ג.ד.ה. או"ח סימן תרפה פ"ב

ב. ג. גם הכפרים ה הנראים עמהם קוראין בט"ו אפי' אינם סמוכים כגון שהם בהר, או שסמוכים להם אפי' אינם נראים עמהם כגון שהם

א. משנה ריש מגילה, ומה שתלו הדבר ביהושע ולא במשה משום שיהושע הוא עיקר כיבושה של ארץ ישראל, ותלו הדבר בימי יהושע כדי לחלוק כבוד לא"י, שהיתה חרבה באותו זמן ויהיה זכרון לא"י בנס. ועיין בכה"ח אות א'.

ב. ועי"ז מצויין בביכנ"ס שחרית וערבית.

ג. מי שדינו לקרוא בט"ו אינו יכול לקרוא ולפטור בני י"ד ביום י"ד, וכן להיפך כיון שאינו מחוייב עתה בדבר, כ"כ הפר"ח. אבל במשב"ז כתב דאם בן כרך קרא לבן עיר ביום י"ד בדיעבד יצא ורק להיפך לא יצא. כה"ח אות י"ד.

ד. וה"ה עיירות הנראים עמהם. מ"ב אות ה'.

בעמק, והוא שלא יהיו רחוקין ה יותר ממיל ו'.

ג. שושן הבירה אע"פ שאינה מוקפת חומה מימות יהושע קוראין בט"ו הואיל ונעשה בה נס.

ה. מדברי הרמב"ם והטור זה חוזר על שניהם גם על הנראים צריך שלא יהיו רחוקים יותר ממיל, וכ"כ הר"ן, אבל דעת המ"מ זה קאי רק על הסמוכין אבל הנראים אפי' רחוקים יותר ממיל קוראין עמהם, וכמ"ש בב"י וכך משמע מרש"י במגילה ג' ע"ב. וכתב המ"א בס"ק ג' ממה שהשו"ע הפך לשון הטור משמע דזה חוזר רק על סמוך, אבל הנראה אפי' רחוק הרבה הוי ככרך כמ"ש בב"י, ודלא כהפר"ח שכתב דחוזר גם על נראה, וכתב הברכי יוסף לדינא אם רחוק יותר ממיל ונראה יקראו גם ביום י"ד וגם בט"ו מספיקא. כה"ח אות ט'.

ו. ושיעור מיל מודדין חוץ מן הבתים הסמוכים לעיר כמ"ש בסי' שס"ח סעיף ה' וסעיף ו', וכ"כ הב"ח, וא"כ בכפרים הרחוקים יותר ממיל ונראים אע"פ שאין נראים לבתים שבתוך החומה אלא נראים לבתים שמחוץ לחומת העיר מהני כיון שלענין מדידה דינם כמו העיר, ה"ה לענין ראייה ונכנסו לבית הספק צריך לקרות בי"ד ובט"ו. כה"ח אות י'.

ז. ואם ישנה רכבת או רכבל שהולך לשם במהירות ונראים אפי' שיש יותר ממיל במהלך אדם יש להקל ויקראו בט"ו כמו המוקפים. כה"ח אות י'.
אם בכרך קראו בי"ד וביום ט"ו בגלל הספק, הנראים עמהם והסמוכים לו יקראו ביום י"ד, דלא אמרו שהם ככרך אלא כשהכרך בעצמו קוראים בט"ו, ברכי יוסף אות ט'. כה"ח אות י"א, ועיי' בכה"ח אות י"ט וצ"ע.

ח. כרך המוקף מימות יהושע שקורא בט"ו היינו במישוב בישראל ולפחות עשרה אבל באין גרים בו ישראל אלא עכו"ם אם ישראל מזדמן לשם יקרא ביום י"ד. כה"ח אות י"ב, ודלא כהחיד"א. וכ"ש הסמוכין והנראים עמו שאין קוראין אלא בי"ד. שם באות י"ג.